)merai sen 10 mynge. ***Byxii oronuudai proletaarinar, negedegtii.***

Buriaad-Mongoloi YNEN

BK(b) P-iin Buriaad-Mongoloi Mozkoom ba BMASSR-ei CGK-ai y. erbyriiin gazeeta

№ 249 (2282)
1937 onoi
OKTIAABRIIIN
28
SREDAA

14-xi silee garna
ULAAN-YDE goorod,
BMASSR

Goorodoi paartin, komsomooloi ba profsojuuzai aktiivai suglaan bolbo

Ulaan-Yde goorodoi paartin, komsomooloi ba profsojuuzai aktiivai suglaan oktiaabriiin 26-nai yder gyrene teaatrai gerte bolbo.

Aktiiv bolbol SSSR-ei Jixedeede Soveedta hungaxa hungaltatai daşaramduulan paartin, komsomooloi ba profsojuuzai organizaacanuudai urdaxi zorilgonuud tuxai BK(b) P-iin Burmozkoomoi sekretaarь nyxer ignaatьjevai elidxelil sonosobo.

Elidxelei hyyleer yge xeleigenyyd boloo.

IZALŞANAI BAIRA BAIDALAI YSLOOVIII HAIZARUULXA TUXAI OROLDOLGO

abriiin aguu jixe socia-
oliyce bolbol byrzyine-
bairanuudii ezemdexe
ii xahaza, gooroduudai
baidalai gol yndehen
gazartai, faabrikanuud-
zavooduudtai xamta
garta ygehen baina.
bolbol 1917 onoi no-
n 7-noi ugaa jixe styyr-
olhonoi hyyleer hara
oloogyi baixada xubiiin
dlexe erxii ba goorodoi
gyi baixa johii helgexe
ekreedei projeektii re-
ovalza exilhen baina.
yceer konfiskovaalag-
kapitaliis ger baira
gşedei gernyyd byxii
zeeri geze sonosrogdo
ina. Xydelmerişen bol
uxan oboxoinuud ba
anuudhaa zemliaanka-
ba sarainuudhaa, pod-
id ba çerdaaguudhaa
barigdahan bajaşuulai
iudta oroo. Goorodoi za-
huudag xydelmerişenei
şyyl ordonuudai ezed

zyaazna gyrenyydei to-
ooroduudai zailaşagyi
inzeнь xadaa, buzagai
soo yimeze ba xubi
laa zebyyteze baigaa,
xogşolgyi xynyydei jy-
bairalza baidag, xaran-
gtei, jixenxidee podvaa-
utaran ebderenxei ger-
buta bolxo, goorodoi
huudag xydelmerişenei
alnuud geze nerlegde-
rtag bolno. SSSR-dexi
yce bolbol ede burtagii
a ygei bolgobo. Tede-
lbol şineer barigdahan
d ba gereltei xydelme-
kvartaalnuudaar, hel-
xei gexiin xamta, jixen-
manai endexi xydelme-
kvartaalnuud bolbol
oi ceentrhee deere hain
(Staalin). Soveed zasa-
gaa sagai torşo soo—
noi janvaarь negen xy-
54 milioon kvadraatna
talamaitai baira baidal
aa. Gyren bolbol eneen-
5 miliaard tyxerig gar-
an baina. Gigaant jixe
alşanai amidaralai erilte
Leenin-Staalinai paarti
reed zasagai oroldolgiin
işeel
R dexi xydelmerişenei
baidalai ysloovi revo-
n urda teexi Rosiiidaxi
arş haa kapitaliis ulasta
loo xemzeeleşegyi hain
Xydelmerişenei urdiin
manuud yliger tyyxe bol-
o. Manaida bairiin şine
anuud jixenxidee xydel-
dte barigdana. SSSR-te
baidalai bariigiin garga-
rdelmerişenei bylenerei
edei 4,3 proceent boldog
a, kapitaliis ulasuudta
rgaşa bolbol xydelmeri-
biydzeedei 20-30 pro-
l abdag baina.
aliis indystrializaaciin,
zavooduud ba faabrika-
l barilgiin amzaltanuud
xuuşan gooroduudta
onoi jixeer olon ba şine
iuudai bii bolxo jabadalii
lduulaa. Xyn zonoi too
Moskvaa, Leeningraad
gooroduudaar bişe, myn
azyiledberiiin ceentr-
er gigaant jixeer olon bo-
veed zasagai togtohonhoo
zişeelxede, Xaarьkovai,
lilovgraadai xyn zonoi
jor daxin olon bolhon,
oozьje.Dneepro-Dzerziins-
yn zon dyrben xubihaa
olon bolhon, Makeejëv-
yn zonoi too arba daxin
bolhon baina. Staalinsk
zilnyydeer urgahan, şine
duud — Magnitogoorsk,
nsk, Komsomoolьsk, Sta-
orsk, Kiirovsk, Bereezni-
busad SSSR-ei kaarta
bii boloo. Ger baira xe-
xe jabadal erid urgaa.
baidalai foondii yrged-
a tula bolьşeviiguudai
a ugaa jixe xydelmeri
anagyi. Nyxer Staalin
ten zilei saad tee iigeze
xelee hen: „Urdanь ger baira xadaa mynee baigşahaa baga baigaa hen, iime deerehee tuilahan rezylьtaaduudtaa hanaagaa amarza bolno geze bolxogyi". Ygei daa, manai xyn zonoi kylьtyyrne baira baidalii xereglexe jabadal yder byri urgaza baina, tedeniii xangaxa xeregtei.

Eneenei tulada jyyn xereglegdeneb?

Eneenei tulada, şine barilganuudai xegdexiin xazuugaar, mynee baiguulagdaad baigaa ger bairiin azaxuiji gamnan bailgaxa ba haizaruulxa şuxala. Xerbee, manai orondo ger bairiin barilgiin jabasa ugaa jixe baibaş, ger bairiin foondii gamnan xadagalxa jabadal xolo dutuu baina. Iimehee gooroduudai ger bairiin azalii radikaalьna haizaruulxa ba ger bairiin foondii gamnan xadagalxa jabadalda şiglyylen zoriuulagdahan SSSR-ei CGK-ai ba Arkomsoveedai togtoolii Soveed Xolboonoi byxii graazdanuud jixe xangaltataigaar ugtaxa baina.

Zasagai togtool soo xelegdexeнь: „Niutagai soveeduudai eeriingee emxidxelgiin ba aza xuin talaar hula baihan deerehee, gernyydii zonxiloxo, bairiin talamainuudii xubaarilxa ba xereglexe erxii bairalagşadai zarim kolektiivuudta —bairiin-aarendena koperatiivna tovaarişestvanuudta damzuulan ygeze baigaa, tere aradai azaxuin yjiin xeroto yiegdelnyyd bolbol gernyydii zonxiloxo jabadalda ba bairiin barilganuudii zalaruulxa xuuli zuramda, ger bairii xubaarilaxa ba xereglexe jabadalda yldeed baina" Ede tovaarişestvanuud—ZAKT-nuud bolbol niutagai soveeduudhaa xabaagyi, bodoto deeree jamarş kontroolьgyi, bairalagşadai zizexen kolektiivnuud bolşoo. ZAKT-nuudai zonxilozo baigaa, 52 milioon kvadraadna meetr ger bairiin talamainuud ton xangaltagyi baidalda baiza baina. Ton muugaar xereglehenei yreer, zarim gernyyd zarimdaa butarza haldag baina. Ene xadaa, bairalagşadai zyghee ton zyb erilte gargana. Buzagai muu zahabari, niitiin xereglelei gazarnuudai antisanitaarna, halan buzagai baihanda, kvartiiranuudii spekyliaacaldag jabadalda gomodohon ZAKT-iin geşyydei xeden zuugaad bişegyyd soveedai organuudta ba gazeetanuudai redaakcanuudta orodog baina.

Myn baira barilgiin koperaacada xabsatai gernyyd xangaltagyi baidalda bahal baina. Tere myrtee gyrenei zeerieer barigdahan ede gernyyd gol tyleb koperatiivuudai zarim geşyydei xubiiin medelei ymse bolşohon baina, eneeniii xadaa, bairiin gyrenei foondii yrihen jabadalhaa ondoogoor xaraxa argagyi.

Zasag bolbol ene normaalьna bişe baidalda eses xene Ger bairiin—aarendana ba baira—barilgiin koperaacanuud usadxagdaxa baina. Ger bairanuud bolbol johoto ezeneigee—niutagai soveeduud ba gyrenei azaxuinuud, alban gazarnuudagarta oruulagdana. Iixedee niutagai soveeduud bolbol gansal tedeende xabaatai bairiin foondiin bişe, myn xendeş xabaataiнь ilgaagyi byxii gernyydei texniis ba sanitaarna baidalai tyloe xariuusaxa ujalgatai, zasag bolbol niitiin kyyxninyyd, vaannanuud ba liiftnuud sooxi gurim şingi, xamtiin bairiin gurim ba kvartiiranuudai dotoroi zuram saxilga şingi, ton zizexenyyd zyil geze hanagdadag, iimenyyd detaalьnuud tuxai oroldolgoo tabina. Ede „zizexen" zyilnyydei yndehen deere, bairiin koperaaciin gernyydei johoto ezedei ygei baihaniii haişaahan kvartiirai eb emxigyidelge ba şuujaa xeryyl tatalga gardag baina. SSSR-ei Jixedeede Soveedta hungaxa hungaltada ugaa jixe debzelteer beledxeze baigaa soveed graazdanguud bolbol tedenei erilte xeregsel ba interees tuxai Staalinsk anxaral tabixa jabadalii zasagai togtool soo xaraxa baina. Goorodoi bairiin foondii gamnan xadagalxa ba baira baidalai azalii haizaruulxa tuxai zasagai togtool bolbol gyrenei zeeriii gamnan xadagalxa ba myn graazdanguudai eriltenyyd tuxai oroldolgii bolьşeviig johoor zoxilduulan xolbuuixa jabadalai zişee myn.

Ger bairiin asuudal milioon tooto zonoi intereeste xabaatai. Tiimehee, olonxi hungaşad bolbol ger bairiin ali zergo baidalda baihan deerehee, soveedai oorganuudai xydelmerinyydei şanar tuxai bodoge medexe baina. Hungagşad bolbol gooroduudai soveeduuda yngerhen byxii hungaltanuudeere ger bairiin azalii zuram şuulxa tuxai tusagaar olon zariaanuudii demii bişe ygedeg baigaa. „Ger bairiin ysloovii şi haizaruulaa gyş?"—ene xadaa, nyxer Staalinai xelehenei johoor, xereggyi xynyydii spiisughee zuran xajaza, erximyydiinь kandidatuurada oruulan, soveeduudai deputaadta oruulagdahan kandidaaduudta xandaxa xeden milioon hungagşadai xandalgiin kriteerinyydee negen bolno. Mynee, ZAKTnuudai usadxagdaza baigaa yjede, ger bairiin foondii gamnan xadagalxa jabadalai tyloxariuusalga yşee byri jixe bolxo. goorodoi xyn zonoi soveeduudta xandan erixe eriltbyri jixe bolno. Niutagai soveeduud bolbol jixe ynete edlelii, gyrenei şuxala zeerii zonxiloxo jabadalii zasagai dekreedeer abaa, tedener bolbo eneeniii şadabaritaigaar, bolьşeviigsolon ezelxexe johotoi. Gernyydii zonxilozo jabadalii bairalagşadai eriltede anxaral taigaar xandaxa ba tereend naiduulagdahan aradai zeerii hyidxel gemtelhee xamagaalaza şadaxa, şalgagdamal bynen şudarguu xydelmerileg şedte daalgaxa şuxala. Eneeniin paarti ba zasag erine.

Bolьşeviig paartiin ba tereenei Centraalьna Komiteedai byxii xydelmeri, Soveed zasagai byxii oroldolgo bolbol azalşan aradai kylьtyyrna azabaidalai eriltenyydii ali bolxoor xangaxa jabadalda zoriuulagdahan baina. Ger bairiin ysloovii haizaruulxa, azalai byteesii deeşelyylxiin yndehe huuri deere salin xylehii jixed xexe, jyymenei yne sengii ximdaruulxa—egeel ene bygedende manai arad bolbol paarti ba Soveed zasagai Leenin—Staalinai ilalta tyges poliitikii xarana. Tiimehee, manai arad bolbol paarti, zasag ba nyxer Staaliniii toiron tiime nigtaar zagsanxai!

(„Praavdiin" tyryy bişeg).

OKTIAABRIIIN REVOLIYYCIIN XX ŻILEI OIDO UGTAMŻA

STAXAANOVTANAI CEEXIIN TYLӨӨ TEMESENE

Ulaan-Ydiin mixanai kombinaadai tyryy ceexnyyd Oktiaabriiin urdaxi myriiseede orolsohonhoo xoişo ceexnyydee ceex zandanь staxaanovtanai bolgoxo geze temeseze baina.

Mynee kolbaasiin ceexiin byxe xydelmerişedeinь 83, 7 proc. staxaanovtan, myn eneenşelen bişe bişe ceexnyydeinь xydelmerişed—27 proc. 44, 5 proc. xyrter staxaanovtan boloo. Staxaanovtanai xydeleen yder jirexe byri yrgedeze baina.

Yiledberiiin ynder deede byteese xaruulagşad: Staaver—185,6 proc. ba Jaakovleva—137,6 proc. (araha noohonoi ceex) dyyrgene. Nyxed Aksioonov, Koşelioov, Criaaskaja ba busad noormoo yderhee yderte 200 proc. xyrter dyyrgene.

Zavoodypravleeniiin damzuulgiin ulaan tug abxiin tylee ceexnyyd xoorondoo myriiseze exilee. Mynee deere tug abxiin kandidaadta kolbasiin ceex baina.

***

Oktiaabriiin 23-ai yder bolhon kolbasiin ceexiin xydelmerişedei suglaanda ediee xoolon azyiledberinyydeer sonosxogdohon staxaanovtanai xaxad harada oroxo turai xelsebe.

Tus suglaanda yge xelegşed byxen ceex soo baigaa dutuu dundanuudaa eliryylen xelexehee gadana, eehediingee komandiirhaa operatiiv xytelberi ygexii erilte xebe.

—Xerbee bidende komandiirnuudnai operatiiv xytelberi ygeze, manai xydelmeride ygtexe johotoi tuhalamza xysed dyyren ygeed baigaa haanь, bide staxaanovtan xadaa Arkoom nyx. Mikojaanai uriaagaar, tysebee bolzorhoo urid ylyybşelen erxim şanartaigaar dyyrgeze şadaxabdi,—geze brigadiir nyx. Şamiin xelebe.

Paavel Gomboojevtai zergeşegtii!

Paavel Gomboojev mixanai kombinaadta 1935 ondo Alaiai aimaghaa jireze orohon jym. Nyxer Comboojev yngeregşe zilhee xoişo staxaanov neree aldaagyi, harahaa hara nyri staxaanovşa bolxo, noormoo 200 proc. xyrter dyyrgedeg baina. Gomboojevoi xydelmerilze baihan eexenei ceex yngeregşe zil byxii deere staxaanovsk ceex bolhon jym. Mynee negen şadabaritai xydelmerişen—maaster bolood baixa zuuraa, naja orohon tuhalagşa maaster bolgoxo talaar jixexen oroldolgo gargaza baina. Nyxer Gomboojev gansal noormoo ylyybşelen dyyrgeed baidag bişe, myn niite politikan xydelmeride edebxitei xabaadaisadag. Yngeregşe zil soveeduudai xizaarai xuralda ba Buriaad-Mongol respyyblikiin soveeduudai VIII xuralda delegaad bolxo oşohon baina. Kombinaadai byxe xydelmerişed Gomboojevii hain medexe.

Tiin staxaanovtanai xydeleeji byri uragşanь, byri gynzegiigeer delgeryylegşedei negeнь xyndete staxaanovşa nyx. Gomboojev bolno.

Eneentei kombinaadai byxe xydelmerişed zergeşegtii!

Oktiaabriiin hain yderte pasaziirai şine paroxoodii beleglene

Selengiin paroxoodstviin koteelьno ceexiin xydelmerişed ceexiin naçaalьnig nyx. Çilyykov tyryytelgeer Oktiaabriiin urdaxi socialiis myriiseede orolsoxiin xamta Jixedeede Soveedai hunguulida beledxen, şineer bytəegdeze baigaa pasaziirnuudai paroxoodoi koorpusii xeze dyyrgexiin tylee temesen xydelmerilze baina. Xerbee şineer byteegdeze baigaa paroxoodai koorpusiinь uhanai baitar byteeze şadaagyi haamnai, saaşadaa byteexe jabadal tahaldaxa bolxo baina geze xydelmerişen byxen hain medene.

Eneende 4 udaarna brigaada xydelmeriine. Erxim brigaadanuudiinь—nyxed Riiyyk ba Zaicevai brigaadanuud bolno. Edenei brigaadiinxid harahaa hara byri noormoo 179-261 proc. dyyrgene.

Zaicevei brigaada Oktiaabriiin XX zilei oiji gansal yiledberiiin jixe byteeseer ugtaxa bişe, myn kylьtyyrne aza nuudalaa haizaruulgaar ugtaxa baina. Brigadiir nyx. Zaicev hain yderei urda tee nege kyyxenitei xojor koomnatatai şine hain bairada oroxo baina.

Ceexejee tyryy ceexnyydei zergede oruulxabdi

Ulaan-Ydiin PVZ-ai paroxoozno kombinaadai koleesno ceexte nyxer Angasxaajev Lubsan tookarioor xydelmerileg.

Nyx. Angasxaajev Tynxenei aimaghaa yngeregşe zil jireze tus xydelmeride tyryvşiinxiee orohonş haa tokaarьno stanoogoi byxe detaaliii xysed şudalaza şadahan deerehee, ydereigee noormii 280 %-haa dooşo oruuldaggyi baina.

—Oros xele, bişeg medexegyi xaranxii xyn jirehen aad, ene zavoodta orozo jyme medexe bolbob. Oktiaabriiin tyryyşiin xaxadta 552 tyx. salin abaab, yderenь dunda zişeeger 32 tyx. dooşo bişe oldog bi. Ger bairaar xyved xangagdanraib.

Jixedeede Soveedai hungaltiin tuxai dyrimtei tanilsaza bainab. Oktiaabriiin revoliyyciin XX zilei oiji yiledberiiin şine byteeseer ugtaza, ceexejee tyryy ceexnyydei zergede oruulxabdi geze nyx. Angasxaajev xeerene. Gataboon.

SSSR-ei CENTRAALЬNA GYISEDXEXE KOMITEEDTA BA ARKOMSOVEEDTA

Ene onoi oktiaabriiin 17-noi yder SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteed ba Aradai Komisaarnarai Soveed bolbol ger bairiin foondii gamnaxa ba grooroduudai ger bairiin azaxuiji haizaruulxa tuxai togtool gargaba.

SSSR-ei CGK ba AKS bolbol eeriingee togtool dotor zaaxanь xadaa, mynee baihan baidal deerehee xaraxada, gyrenei zeeri bolxo ger bairiin ene jixe foondii ximagadai gamnaxa, tereniii hain baidalda bailgaxiin orondo, xarii ger bairiin azaxuiji haizaruulxa xeregii ulam xoişo tataxa baidal toxiooldood baina. Niutagai soveeduudai medelei bişe, ynen deere jamarş kontroolьgyi ZAKT geze bylgemyyd bolbol 53 milioon kvadraat meetr ger bairiin talamaiji ezelze baixa zuuraa, ene ger bairanuudii ton xangaltagyi muu baidalda bailgaza baihan baina. Eneen deerehee bolzo ger bairanuud handardag, muudadag. Gadana, zarim negen ZAKT-nuud ger bairaar xonzoo aralzaa xedeg baina.

SSSR-ei CGK ba AKS bolbol gyrenei ger bairiin foondii eli daldaar yrin harniuul a jabadalii usadxaxa ba ger airaar naimaa xonzoo xelgii xizaarlan zogsooxii şuxala geze toolobo. SSSR-ei graazdanuudai ulam urgaza baigaa kylьtyyrne baira baidaliin riltei xangaxiin tulada ger bairiin azaxuiji erxilxe tusagaar ypravleeniii emxidxexe şuxala geze toolood, SSSR ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteed ba Aradai Komisaarnarai Soveed iigeze togtoobo: ger bairiin akcioneerno—koperaiivno bylgemyydii (ZAKTnuudii) ger bairiin azaxuiji ilam saaşadanь delgeryylxede aaramzagyi deereheeнь usadxaxa. Gernyydii tedenei ynen odoto ezed bolxo—niutagai soveeduud ba gyrenei azyiledberi, alban gazarnuudai garta ygexe.

Myn, ger bairiin ypravleniiin sostaav soo, daaçiin foondii ximagadan gamnaxiin tuada, daaçiin treestnyydii, azaxuin toosoon deere emxidxegdexe gebe.

Saaşadanь, CGK ba AKS bolbol, togtooloigoo II daxi oyleg soo gyrenei bairiin foondii erxilxe dyrim tuxai togtooxo zuuraa zaaxanь xadaa, niutagai soveeduud bolbol gyrenei ger bairiin foondii erxilexe ba terenei tylee dyyren xariuusalgatai baixa, myn gyrenei alban gazarnuud ba azyiledberiiin oronuud medeldee baihan gernyydee xaraza xamagaalza baixa johotoi gebe.

Niutagai soveeduudta xamaatai gernyydii, gyrenei alban gazarnuud, azyiledberiiin oronuud ba niitiin organizaacada bexizyylxe jabadalii boliuulxa. Niutagai soveeduudai gernyyd bolbol, deere durasagdahan organizaacanuudta, magta areendna xelseegei johoor udaan bolzoroor tuşaagdaza ygtexe johotoi baina.

Myn, gadana ede bygedii bejelyylen baixiin tuladanь xizaar, moziin komunaal azaxuinuudai xeltesnyydei ba respyyblikiin komxoozoi Arkomaaduudai sostaav soo ger bairiin ypravleeni bii bolgogdoxo baina. Ger bairiin ypravleeniiin jabuulxa xydelmeri xadaa, ger bairi erxilegşii tomiloxo, ger bairii ezelen oroxiin tuxai zaxiralta (oorder) bişeze ygexe g. m. Tereenhee gadana, ger bairiin ypravleeninuudai dergede zahabariiin kontoornuud ba masterskoinuudii, barilgiin materiaalnuudii byteen gargaxa xamnuuriiin azyiledberinyyd g. m. baiguulxa gebe.

Saaşanь, CGK ba AKS bolbol ger bairanuudai doseo baigşadai gurim, xamtiin kyyxoi, vaanna, detaali, liift g m. edlen xereglexe gurim tuxai todorxoilon z a a z a togtool gargahan baina.

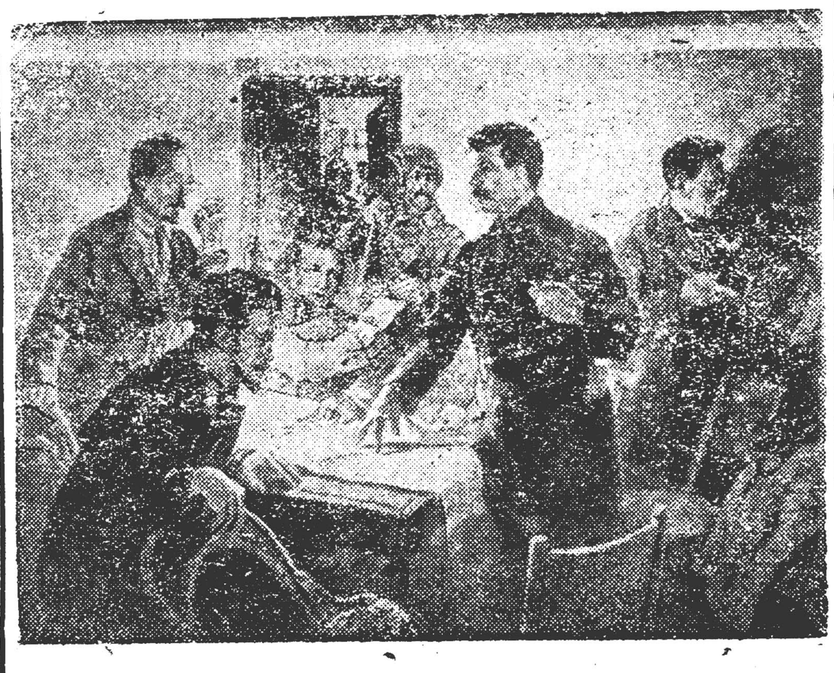

1917 onoi Oktiaabriiin vosstaaniii xytelberilegşe daişalaxii ştaab.

Jixedeede Soveedai deputaaduudta oruulagdahan kandidatuuran byxe oromnai zybşeze baina

Nyxer Staalin—byxii soveed aradai kandidaad

Xolboonoi Soveedai deputaadta oruulagdahan tyryyşiin kandidatuuranuudii bajartaigaar haisaan amarşalhan azalşanai xaluun haişaalnuud manai yrgen Exe oronoi byxii zaxa xizaarnuudhaa orozo baina. Xaa xaanagyi bolhon xeden olon miitingnyyd, bolbol delxei deere ton demokraatiis Konstituucii zoxioohon, Xolboonoi Soveedai deputaadta oruulagdahan tyryyşiin kandidaad—nyxer Staalinda xizaargyi inag ba bejee ygehen baihanaa xaruulhan xysete demonstraacanuud bolno.

„Seerp ba Moolot" zavood (Kriim) deere bolhon miitingde xabaadagşad bolbol Xolboonoi Soveedai deputaadta nyxer Staaliniii ba tereenei oiriin soraatniguud — nyxed Moolotov, Kaliinin ba Zdaanovii kandidaad bolgon oruulxa tuxai Moskvaa ba Leningraadai hungagşadai togtoomzo tuxai medeeselii şanga, nerjeme aplodismeenteer ugtahan baina.

Staxaanovşa Asabaajev bolbol Xolboonoi Soveedai deputaadta tyrel ba xaluun inag voozdiin tyryyşiin kandidaad bolgon oruulhan tuxai medeeselii byxii azalşanai ugtan xylieehen jixe bajasxalan tuxai xelebe.

—Nyxer Staalinai kandidatuura—Soveedai olon milioon aradai kandidatuura geeşe,—geze Asabaajev xelene.

Staxaanovşa Malobroodskiiin medyylxenь:

—Moskvaagai zavooduudai xydelmerişenei zişee bolbol SSSR-ei Jixedeede Soveedai deputaadta xeniii oruulxa xeregteib geze bidende xaruulna. Bidener bolbol socialiizmiin daisadtai temesexe temeselii Staalin johoor jabuuldag xynyydii, Staalinaar xymyyzyylegdehen xynyydii kandidaad bolgon oruulxa ba hungaxa bainabdi.

Klimeent Jefreemoviç Voroşiilovoi kandidatuuriin tylɵɵ

Beloryysiiin jixe jixenyyd azaxuinuud, albangazarnuud, hurguulinuud ba seregei xehegyydeer hunguuliiin urda teexi bygediin suglaanuud boloo. Stanooguudii byteen gargadag, Voroşiilovoi neremzete zavoodai xydelmerişen, specialiistnuud ba albangazarnuudai bygediin suglaan deere 600 garan xynyyd suglaraa. Egee tyryyn zavoodai liteine ceexiin maaster Loskaat yge abza xelexenь:

—Bidener xenş xadaa manai byxii amzaltanuudtai, manai zargalanta haixan baidaltai nigta xolbootoi, manai inag Staalinai tylɵɵ ɵɵhediingɵɵ duuji ygexe duratai. Bidenerii xenş xadaa, manai oroniii ilaltahaa ilalta teeşe zoloodon xytelze jabaa, nyxer Staalinai oiriin soraatniguudai tylɵɵ ɵɵhediingɵɵ duuji ygexe duratai. Bi bolbol Miinsk goorodoi hunguuliiin ookrughoo, manai zavoodai xydelmerişen, albaxaagşad, inzeneernyyd ba teexnigyydei nerehee Xolboonoi Soveedai deputaadta Klimeent Jefreemoviçii kandidaad bolgon oruulxii duradxanab. BK(b) Paartiiin Centraalьna Komiteedai ba nyxer Staalinai xytelberi doro oborooniin bulad Arkoom bolbol Ulaan Aarmiii ilagdaşagyi hyrte xysen bolgoo. Xerbee, manai hunguuliiin ookrughoo Xolboonoi Soveedta ballotiirovaluulxa zybşɵɵrelɵɵ nyxer Voroşiilovoi ygɵɵ xadanь, bidende tyrbilgyi jixe zol bolxo baina.

Ende baigşad bygede bodozo „Uraa" xaşxaralga ba nerjeme aplodismeenteer ene duradxalii haişaana.

Staxaanovşa Loteerkin, inzeneer Broide ba komsomool Volotoovskajaagai yge xelehenei hyyleer, suglaan bolbol araduudai aguu jixe voozdь nyxer Staalinda ba Oborooniin Aradai Komisaar nyxer Voroşiilovto amarşalalga elьgeebe.

Nyxer Voroşiilovii Xolboonoi Soveedai deputaadta kandidaad bolgon oruulxa tuxai rezoliyyce negen duugaar abtaba,

Nyxer Voroşiilovoi Xolboonoi Soveedai deputaadta kandidaad bolgon oruulxa tuxai rezoliyycii „Bolьşeviig" zavoodai xydelmerişen ba albaxaagşad abhan baina.

„Kayçyyk" zavoodai kolektiiv nyxer N. S. Xryşçoovii Xolboonoi Soveedai deputaadta kandidaad bolgon oruulba

„Kayçyyk" zavoodai 4 mingan xydelmerişen, inzeneernyyd, teexnigyyd ba albaxaagşad bolbol Xolboonoi Soveedai deputaadta oruulagdahan kandidatuuranuudii zybşen xelsexiin tulada zarlagdahan suglaanda jirebe.

Egee tyryyn gurbadaxi ceexiin staxaanovşa nyxer Gvozdioova yge xelee.

—Nyxer Xryşçoov bolbol urdiin şaxtioor, grazdaan dainda edebxitei xabaadagşa ba bolьşeviig şugamii xatuu sexeer jabuulagşa xatuuzahan bolьşeviig geeşe. Nyxer Xryşçoov bolbol Leenin—Staalinai paartiii toiruulan Moskvaagai paartin ba paartin bişe bolьşeviiguudii nigtaar zagsaaza, aradai daisad—faşiizmiin, troocko-buxaarintnai aagentnuudii xair nairgyi yndehɵɵrenь tahalza şadaa.

Bi bolbol Nikiite Sergeejeviç Xryşçoovii Xolboonoi Soveedai deputaadta manai zavoodhoo kandidaad bolgon oruulxii duradxanab.

Nyxer Gvozdioovaagai duradxalii suglaan deere yge xelegşed-paartin bişe inzeneer nyx. Bataazin, zavoodai traansportno otdeelai naçaalьnig nyxer Dmiitrijev, komsomool nyxer Mixailova, partkoomai sekretaarь nyxer Jyyşin gegşed haişaan demzeene. Tedenei xelehen ygenyyd bolbol socialiis Exe orondoo ba araduudai aguu jixe voozdь nyxer Staalinda xizaargyi bejee ygehen jabadal nebteren dyyrenxei. Tedener bolbol socialiizmiin oronoi ugaa jixe amzaltanuudii ɵɵhediin zavoodai zişeenyyd deere xaruulna.

Suglaan bolbol bolьşeviiguudai Moskvaagai organizaaciin xytelberilegşe Nikiite Sergeejeviç Xryşçoovii Xolboonoi Soveedai deputaadta kandidaad bolgon oruulxa geze togtoobo.

Suglaan bolbol Fryynziin hunguuliiin ookrugai hungaltiin urda teexi ookrugai zyblɵɵnde oşoxo 70 tylɵɵlegşedii hungaba.

Aldarta staalinsk sookol Mixaiil Mixailoviç Groomov manai kandidaad

Malenkoovai neremzete, moskvaagai armatyyrne „Zavood" deere oktiaabriiin 25-nai yder, 700 xydelmerişen, albaxaagşad, inzeneernyyd ba teexnigyyd bolbol Xolboonoi Soveedta oruulagdahan kandidatuuranuudii zybşen xelsexee suglarba.

Paartin bişe inzeneer texnoloog Koçetkoov tyryyşiin yge abba.

Manai aradai erxin xybyyn aldarta staalinsk sookol Soveed Xolboonoi Geroi Mixaiil Mixailoviç Groomovii Xolboonoi Soveedai deputaadai kandidaad bolgon oruulxii duradxaxa bainab.

Groomov manai aradai omog geeşe,—geze inzeneer Jiliaaçeviç xelene.—Groomovoi aldar bolbol manai aldar solo, Groomov bolbol manai oronoi talaantnuud, erelxeg zorig ba xysii badaruulna.

Soveed Xolboonoi Geroi M. M. Groomovii Moskvaagai tymer zamai hunguuliiin ookrughoo Xolboonoi Soveedai deputaadta kandidaad bolgon oruulxa geze negen duugaar togtoobo.

Suglaan bolbol nerjeme ovaaca doro nyxer Staalinda amarşalalga elьgeebe.

ZURAG DEERE: Oktiaabriiin aguu jixe socialiis revoliyyciin 20 zilei oido zoriuulaza IZOGIZ-ei gargahan plakaad. Plaxaadai aavtornuud—xydoozniguud N. Kaarpovski ba B. Drojaroonok gegşed Soveed zasagai 20 zilei oido zoriuulhan plakaaduudai koonkyrsede şagnal abaa. (Sojuuzfoto)

„Svaarz" zavoodai kolektiiv Laazarь Moiseejeviç Kaganooviçii kandidatuura da oruulaba

Sokoolьnikiin vagoonno-remoontno barilgiin, Kaganooviçiin neremzete „Svaarz" zavoodai (Moskvaa) 700 xydelmerişen, inzeneer-teexnikiin xydelmerilegşed ba albaxaagşad bolbol Xolboonoi Soveedai deputaadta ɵɵriingɵɵ kandidaadii oruulxiin tula, suglaandaa jirebe.

Paartin bişe, staxaanovşa emegtei Makeejeva mikrofoondo dyteleze jixe honirxoltoi xaluun yge xelebe:

— Manai Exe oronoi deede oorganai deputaadta kandidaadii oruulxa aguu jixe zol bidenei xubida tudaa. Xorin zilei saad tee iime zol tuxai bi hanaxa argatai baigaa gyb? Nyxed, xaanta xarxis zasagii hamana gyt. Daralalta, mylzelge, dutagdal, erxe syleɵgyi jabadal. Ilangajaa exenerii xyn gexe hanadaggyi baigaa. Tere buzagai sag yjede nege iime oniisog yge garhan jym: „Taxiaa—şubuun bişe, hamgan—xyn bişe". Bidener emegteinerte zam ygei baigaa. Mynɵɵ bi bişegte huraab. Bi aguu jixe Exe oronoi gyised erxetei grazdaniiin geeşeb. Bi ba bide bygede eneegeer Soveed zasagta, manai paartida ujalgataibdi. Bidener bolbol amzaltanuudaigaa tylɵɵ manai inag nyxer Staalinda, terenei erxim soraatnig—Laazarь Moiseejeviç Kaganooviçda ujalgataibdi. Bi xadaa, manai zavood xenei nerii omogorxon zyyneb, tereeniii—nyxer Kaganooviçii kandidaad bolgon oruulxii duradxanab.

Ede ygenyyd şanga „Uraa" xaşxaralgaar xariuusagdahan baina.

Mexaniis ceexiin staxaanovşa nyxer Kazarnoovski tribyyn deere garza yge xelebe:

—Bidener, soveed oronoi zaluuşuud zargalanta haixan baidalda bainabdi. Ene baidalii bolьşeviiguudai aguu jixe paarti bidende olgoo, ene baidalai tylɵɵ Leenin temesee hen, manai aguu jixe voozdь nyxer Staalin temeseze jabana. Ene baidalai tylɵɵ gaixamşagta organizaator, nyxer Staalinai ynen soraatnig Laazarь Moiseejeviç Kaganooviç temeseze baina. Xaa xaanagyi—paartiiin Moskvaagai Komiteedta, traansport deere, metroogai barilga deere, xynde azyiledberiiin xytelberide—Laazarь Moiseejeviç Kaganooviç bolbol azalda socialiis johoor xandaxa jabadalai zişeeji xaruulhan, berxeşeelnyydtei temesexe bolьşeviig temeselde, şine ilaltanuudii tuilaxa jabadalda bideniii ɵɵriingɵɵ zişeegeer xaruuldag baina.

Bidener, xerbee tymer zamai hunguuliiin ookrug deere ballatiirovaluulxa ɵɵriingɵɵ zybşɵɵrelii nyxer Kaganooviçiin ygɵɵ xadanь, omoguud ba bajartainuud baixabdi.

Suglaan bolbol tusxai rezoliyyce batalan abaa, eneen soonь iigeze xelegdene:

„Bidener bolbol Laazarь Moiseejeviç xadaa, eseşegyi tryyzenig, temeselşe ba revoliycioneer, delxei deerexi ton erxim metroonuudii barigşa, socialiis traansportiin gaixamşag ilaltanuudai organizaator geze medexebdi Paarti bolbol revoliyyciin xatuuzahan soldaad, aguu jixe Staalinai erxim şabi bolxo tereende socialiizmiin froont deere ton xynde uçaastaguudii daalgadag baina. Tereenei, temeselşiin ba organizaatorai ilagdaşagyi xysende paarti etigedeg, olonmilioon soveed arad etigedeg baina. Manai kolektiiv bolbol Xolboonoi Soveedai deputaadta tereeniii omogorxon kandidaad bolgozo oruulna."

„Svaarziin" kollektiiv ene togtoomzii bajasxalantaigaar batalan abba.

Leeningraadai Sverdloovskiiin hunguuliiin ookrug

Ordzonikiidziin neremzete, syydne byteelgiin zavoodai kolektiiv, Xolboonoi Soveedai deputaadta Oborooniin Arkoom, Soveed Xolboonoi negedygeer maarşal Klimeent Jefreemoviç Voroşiilovii kandidaad bolgon tabin oruulba. Zavoodai erximei erxim xynyyd ené kandidatuurii jixeer haişaaba. Kliim Voroşiilov bolbol ynexeeree, Leenin-Staalinai paartiiin ynen xybyyn, Grazdaan dainai zilnyydte manai ilaltanuudii olgobon, Aguu jixe Staalinai xytelberi doro jabaza Caticiin, Varşaava ba Perekoop şadarai dain baildaanda ilaza garhan baina. Nyxer Voroşiilov manai Ulaan Aarmiii eseşe susaşagyi geer bexizyylne. Socialiis oroonoi Aarmi bolbol egeel hain seregei teexnikeer zebsegzehen baina.

Suglaan deere negen duugaar abtahan rezoliyyce dotoroo xelegdexenь: „... azalşan aradai ynen xybyyn, aguu jixe Staalinai erxim soraatnig ba nyxertenь byxii azalşadai zol zargalai tylɵɵ xelberişegyigeer temesedeg temeselşede duugaa bajartaigaar ygexebdi".

Sverdloovskiiin hunguuliiin ookrugai talaar Xolboonoi Soveedta deputaadii ballotiirovalxa zybşɵɵl ygexii Klimeent Jefreemoviçhoo erilte xebe.

Miiting deere byxii ygexelegşed nyxer Voroşiilovoi kandidatuurii jixeer haişaaba.

Hungaltiin tuxai dyrimtei edebxitei tanilsana

Ulaan-Ydiin depoogoi xydelmerişedei dunda hungaltiin tuxai dyrimtei tanilsuulxa xeşeelei bolxodo, xydelmerişed byxen ton edebxitei xabaadadag baina. Xeşeelei jabaza bai xa yjede xydelmerişed eldeb olon asuudalnuudii, zişeelxede, „xariiin gyrenyydte baigaa SSSR-ei koonsolnuud ba busa graazdanuud ene hungaltada jaaza xabaadaxa johotoi bainab" gexe metii asuudag baina.

Ene xadaa, xydelmerişed byxenei hungaltiin dyrimtei tanilsaxiin tula ynexeeree oroldodogii xaruulna.

Hunguuliii jamaraar yngergexe tuxai mynee xysedeer tanilsaza bainabdi.

PVZ-n traansportno xeltesei propagandiist A. M. Prijeemsev.

Leeningraadai Kiirovske hunguuliiin ookrug zavoodai xydelmerişed Xolboonoi Soveedai d Ioosif Vissarioonoviç Staaliniii kandidaad negen duugaar tabin oruulna.

Leeningraad. Oktiaabriiin 23. Kiirovskiin №2 mexaniis ceexiin ton jixe talamai deere Xolboonoi Soveedai deputaadta kandidaadii tabin oruulxiin tulada 19 mingan xydelmerişed, inzeneer teexnikiin xydelmerilegşed suglarba.

Tyrbiine ceexiin staxaanovşa ynInei xydelmerişe nyxer Andreejev yge xelebe.

—1912 ondo gyrenei dyrbedexi dyymede xen hungadag hen be?—geze nyxer Andreejev asuuna. Tende xydelmerişen bişe, xarin pomeeçiguud ba kapitaliistnuud hungadag baigaa. Ene dyymede xydelmerişen bişe, xarin mylzegşed orodog baigaa. Menьşeviigyyd ba eseernyyd hungaltiin bolzo baixa sagta ɵɵhediingɵɵ kandidaaduudii dyymede oruulxiin hedelge xehen baixadanь, Naarvskiin zastaav deere bidende geze jirehen nyxer Staalin xydelmerişen- deputaaduudta zaxiaa ygehen baina. Ene zaxiaagaaranь xytelberi xeze dyrbedexi dyymede bolьşeviiguudii hungahan bainabdi.

Vladiimir Ilьjiiç Leeninei nahanhaa nygşɵɵd baixada, nyxer Staalin bolbol, Ilьjiiçiin xyyr deerenь terenei zaxiaaji nanginaar saxixa ba dyyrgexii tangarigaa ygehen baina. Nyxer Staalin Ilьjiiçiin zaxiaaji nanginaar saxiza ba dyyrgezeş baina. (Aplodismeent). Xolboonoi Soveedai deputaadta nyxer Staaliniii kandidaad bolgon tabin oruulxa ba Leeningraad goorodoi Kiirovskiin hunguuliiin ookrugai talaar ballotiirovalxii zybşɵɵl ygiit geze nyxer Staa xeze xandaxii dura lodismeent).

Leenin— Staali ulam mandag, ul

Aguu jixe Staall (nerjeme aplodis

Saaşaa, xeden udaa daraa yge kandidatuurii t haişaahan baina.

Suglaan bolbol liyycii abba:

„Kiirovske zav merişed, inzeneer xydelmerilegşed b şadai xamtiin sug noi Soveedai dep didaadii tabin o asuudalii zybleze,

1. Manai aguu komuniizmiin ilal xytelen jabagşa, ta xyxiyyn ba za huudalii olgogşo jaduu baihan m xytelberilze, xyset derzaava bolgo delxein azalşadi leetei bolgoxiin selde aldar nere hon—manai tyrel bagşa, ilahan konstituucii zoxioo na zoxioolşo—Ioosi viç Staaliniii L Kiirovske hungu gai talaar Xolboo deputaadta kandi tabin oruulxa.

2. Kiirovske ookrugai talaar X veedta deputaadii za zybşɵɵl ygexii dai xamtiin su Vissarioonoviç Staa xene."

KRASNOGVAARDIIIN HUNGU OOKRUGAI HUNGALTIIN URDA ZYBLƟƟN

Leeningraad, Oktiaabriiin 23. Viiboorgskiin ba Krasnogvadeijskiin rajoonnudai azyiledberiiin oronuud ba organizaacanuudai 2 mingan tylɵɵlegşed, Krasnogvaardiiin hunguuliiin ookrugai hungaltiin urdateexi zyblɵɵnde suglaraba.

Staalinai neremzete zavoodai sleesarь Bogdaanov (paartin bişe) gegşiin Xolboonoi Soveedai deputaadai kandidaadta Byxexolboonoi staarosta—**Mixaiil Ivaanoviç Kaliininii** hungaxa geze zavoodai xydelmerişedei xamtiin suglaan deere togtoohon tuxai medyylge nerjeme ovaaсaar ugtagdahan baina.

Bogdaanovai medyylxenь xadaa, byxii zavoodai zyblɵɵn bolbol, tus zyblɵɵn deere yge xelexe ba Mixaiil Ivaanoviçiin kandidatuurii tabin oruulhiim nai tende demzexii manai delegaacada daalgahan baina. Xydelmerişen-Tariaaşanai prezideentemnei Viiboorgskiin talada urdanь aza huuhan ba xydelmerilhen baigaa. Xydelmerişen angiiin diktatuuriin tylɵɵ, komuniizmiin tylɵɵ temesexedeeş, Leenin—Staalinai ynen soraatnig bolzo xododoo jabaa. Aguu jixe socialiis revoliyyciin byxii ilaltanuud, 20 zil soo tuilahan manai gyrenei byxii amzaltanuud Mixaiil Ivaanoviçiin neretei nigta harisaatai baixa jym. Staalinai neremzete zavoodai kolektiivai ymeneehee ene kandidatuurii tabin oruulxii uriaalan xandanab.

Oordento polkoovnig nyxer Prooxorovoi xelexenь:

— Byrzyaazna gyrenyyd bol bol aarmiiin tylɵɵ gagdaxa ba hu xahadag. Ulaan bol—xydelmerişen aarmi myn. Ulaa xidta, soveed oro şad byritei adalix ba zasagai deed hunguulxa erxe baina. Bi, Ulaan lɵɵlegşe myn hen xiyytelgeer xelex „Viiboorgskiin xyd bol, Leenin—Staal niguudai negen xo Mixaiil Ivaanov Xolboonoi Soveed ta kandidaad b oruulxadaa jixe hon baina. XTUA riiin poolkiin xam manai hunguulii byxii seregyy, B staarosta M I. Ka negen doro bajar gaa ygene.

Zyblɵɵn deere Krasnogvaardiiin ookrugai azyiled tylɵɵlegşedş myn noi Soveedta nyx liininai kandidat xeer haişaaba.

Piiterskiin ynl kaarь, Byxexolboo Mixaiil Ivaanoviç K didatuurii, haişaan xii Kraasnogvaard hun gagşadii uriaa yycii ookrugai, hun teexi ene zyblɵɵn

Leeningraadai, gvaardiiin hunguul talaar Xolboonoi putaadii ballotiirov ygexii, ookrugai xer Kaliininhaa eri

Manzuurdaxi baidal berxedee

Moskvaa. (TASS). Manzuurdaxi baidalai ton berxedengi bolhon deerehee, japoonai komaandovani bolbol Xoito xitadhaa seregei xehegyydii Manzuur teeşe elьgeeze baina geze Sentraal Nьjuus aagenstvo medeesene. Aagenstviin ygiin johoor, manzuurai partizaanguud Czojanьdoo proviincada Jarьczil goorodii ezelhen baina. Xailyyczidan de partizaanuud kaara şadarxi Am loogi ezelee. Xarbi ca Manzuur xojoro xelxieen taharanxa deesel soo xelegden

Xitadai medeese myneeder Tianьcz eşeloon japoon sere zuur teeşe elьgee

HUNGAGŞAD ӨӨHEDIINGӨӨ ERXE TUXAI

Urdada jamaraar hungadag baigaab

Urdada zaihan ba gulbaa, taişaa geze baihan jym.

Ede zaihan ba gulbaa taişaanuudii hungaxadaa ara l zonoi aza huudalii haizaruulxiin tyleө ynen oroldolgo gargahan xyniil hungadag baigaa gy gebel, tiime bişe baigaa.

Xen şiryyn xynde yge'ei ba ailguur baigaab, xen nojod lamanarta ba xural nomdo jixe yrgel, edişe ygeneb, xen ug uzuuraaraa bajan bainab, gansal tereniii hungadag baigaa.

Zişee bolgon nege zyil xeleje. 45 zilei saana, Selengiin voolostiiin Taharxain tahagai zaihanda Gonçikoov gegşil „hungahan" jym.

Ene Gonçikoov xadaa jixexen bajan şadaltai ba axa, abanь myn zaihan tuşaaltai jabahan baigaa xa. Gonçikoov gegşe deerelxyy şiryyn zantai, xyn zonoi suglarhan gazarta jixe-jixeer badaşan duu gardag, nojod haidai niuur deere bildaguu zan gargaza tongolzoxo, byxegenexedөө mergezeltei bolhon—iime xyn baigaa.

Tiigeed ene Gonçikoovii „hungaxadaa" şireete lama tyryytei, niutagai axa zaxanar, dand a bajaşuud suglarza, „Gonçikoovoo le hungaxa, Gonçikoovnai arad zondoo ailguur xyn, aba axanaranь zaihan jabahan tula Gonçikoov bolbol ugaa zalgaza bidenee tolgoiloxo xyn geeşe" geze xelsenerxiood le zaihan bolgohon baigaa. Tiin gexedeнь, niutagainь olonxi arad zon Gonçikoovoi zaihan bolhoniii ogto medeegyi baihan aad, haja meden gexedee Gonçikoovto jixeer zebyysehen baigaa.

Urdada iigezel „hungalta" boldog baihan jym.

Zigmedei.

Narailalgiin şine gernyyd

Tyrkmeenei SSR-te ene zilde narailalgiin 8 gernyyd, xyygedei 10 jaasli ba hynei 5 kyyxninyyd barigdaxanь. Barilgada 7,5 milioon tyxerig homologdohon baina.

Narailalgiin şine ger oktiaabriiin 15-da Aşxabaad deere neegdee. („Praavda")

SSSR-ei. Jixedeede Soveedta hungaxa hungaltiin tuxai DYRIM

„2 zyil. SSSR-ei Konstituuciin 135 daxi zyilei johoor, deputaadnarii hungaxa jabadal bolbol bygedeniitiin baixa johotoi: uxaamuutai (erjyy) xynyyd ba hunguuliiingaa erxii syydeer xahagdahan xynyydhee bişe, SSSR-ei arba naima naha xyrhen byxii graazdanuud bolbol raasiin ba yndehenei ilgaa, şazan şytelge, erdem hurguuliiin ceenze, tybxinehen huudal, sociaalьna ug garbal, zөөri şadalai zerge ba yngerhen sagai azal jabuulga xamaagyi, SSSR-ei Jixedeede Soveedta deputaadnarii hungaxa jabadalda orolsoxo ba hungagdaxa erxetei baixa."

(„SSSR-ei Jixedeede Soveedta hungaxa hungaltiin tuxai dyrimhөө" adbtaba).

Gyrenei dyymede hungaxa hungaltiin tuxai DYRIM

Hungaltada xabaadaxa ygei: a) emegtei niuurnuud; b) xorin taba nahanhaa dooşo zaluu niuurnuud; v) huralsalai gazarnuudta huralsagşad; g) seregei bodoto albanda baigaa aarmiin ba flootiin seregei xergemten; d) nyydel tenyyl busatyrelten ba j) gadaada gyrenei albatan.

(1905 ondo xaanta zasagaar batalagdahan „Gyrenei dyymede hungaxa hungaltiin tuxai dyrimei" 6 paraagraf).

SSSR-ei GRAAZDANUUDAI ERXE ZAXA XIZAARGYI YRGEN

SSSR-ei graazdaanuudai erxe zaxa xizaargyi yrgen baina. Staalin Konstituuciin yndehen deere zoxioogdohon SSSR-ei Jixedeede Soveedta hungaxa hungalta bolbol eneeniii gerşeleze ygene.

Manai Exe oronoi grazdaniiin byxen yndehe jahanai ba zөөri şadalai, erdem bolbosoroloi talaar ilgabarigyi, hungaxa ba hungagdaxa erxetei baina.

SSSR gyrnei grazdaniiin byxen azal xexe erxetei ba xeheneigee zergeer salin xylehe abxa baina. Bidenerte iime yrgen erxe olguulhan Oktiaabriiin socialiis revoliyyce ba Staalin Konstituucii zoxioogşo araduudai inag voozdь nyxer Staalinda bajar xyrgexe bainab.

Urdiin xaanta xarxis zasagta ba myneenei kapitaliis gyrenyydte baigaa azalşanai erxe bolbol ton jixeer xizaarlagdangi ba xabşagdangi baihan ba baizaş baina. Urdada, xaanta zasagai yjede, ygeitei ja duu azalşan arad miil graazdanuud geze toologdoxohoo ondoo jyyme ygei baigaa.

Eneentei, Soveed gyrenei grazdaanuudai erxii zişeelyyleed yzexede bidenerei erxe bolbol arba zuu daxin yrgeze hen baina.

Ajuurzaniin.

Urdiin yje ula bolzo, myneenei yje zol bolbo

Urdiin balar xaranxii, by dyylig baidalii myneenei haruul todo, sengelig baidaltai zişeelyylen hanaxada—yder hyni xojor şingi ilgaatai baina.

Urdada kulaag, bajaşuud ba nojod lamanar le yrgen erxetei baihan jym. Oloniite arad zon, ygeitei dunda şadaltan „erxeten" geze miil xoohon nere zyyze, erxejee beje lyylxe arga oldoggyi baigaa.

Urdanai sagta „hungaltada" xen xabaadalsadag baigaab gexede, gansaxan bajaşuud ba nojoduud, lamanarnuud xabaadaza, xamag byxii xeregii şiidxedeg baihan jym. Oloniite azalşan arad bolbol urdada hunguuli geze ogto mededeggyi baigaa.

Mynөө bolxodo ene byxii urdiin bydyylig zanşal ula bolzo, zargaltai haixan manai Exe oronoi graazdanuud zaxa xizaargyi yrgen erxetei boloo. Bidener hurxa ba amarxa erxeteibdi. Exe oronoigoo azaxuin halbarinuudai aliaandanş haanь xydelmerilxe erxeteibdi. SSSR gyreneigөө deede oorganiii bidener eehedөө sexe hungaxa bainabdi. Ene bolbol soveed grazdaniiinuudai erxenь dalai mete yrgen baihaniii xaruulna geeşe.

Soveed gyrenei grazdaniiinuud ene yrgen erxee jyygeer xariuulxa johotoib gexede, ynen sexe azalaar, paarti ba Exe orondoo bejee ygengi jabadalaar xariuulxa — manai nangin yyrge myn bolno.

Selengiin aimagai, Orongiin somonoi soveedai tyryylegşe. D. N. Cedenei.

(*Sojuuzfoto*)

ZURAG DEERE: Irdiinskiin selьsoveedai tyryylegşe (Kirgiizei SSR) Şafyyr Dagaziijev gegşe şine hunguuliiin xuuli tuxai kolxoozniguudaar xөө reldөө xeze baina.

SSSR-ei GRAAZDANUUDAI ERXE BOLBUL GRAZDANIIIN BYXENEI OMOGORXOL MYN

Tөniger uuzam Soveed oronoi grazdaniiin byxen gyreneigөө ba kylьtyyrne bolbosoroloi, azaxuin baiguulaltada xabaadalsaxa erxetei baina. Ene xadaa, sengeleg xyxiyy baidaltai manai Exe oron soo aza huuza baigaa azalşan niitiin erxiin yrgeniii ba gynzegiiji todoor xaruulna.

Urdada yseg bişeg medexegyi baihan xynyyd, mynөө yseg bişegte huralsaxa haagadana, deede erdemtei bolzo baina. Urdada hunguuli geeşil miil şixendee duulaad yngerşehen xynyyd mynөө eehedөө hungaltatai tanilsaza bodoto bejeeree hungaxa gөze baina.

Gyreneigөө deede oorganiii doorohoon sexe hungaxa geeşe jaagaa honin geeşeb! Iime uşarii urdada, jyriin xynyydte xөerөө haa yliger taabari mete hanaxa baiga'a.

Ene bolbol xyniii xynei eksplotaacalxa jabadal sym usadxagdahan gansaxan le manai Soveed gyrende bejelyylegdeze şadagdaxa baina.

Manai gyrenei zuun dalaad milioon azalşan arad bolbol ton tegşe ba adali erxetei.

Oktiaabriiin revoliyyceer olguulagdahan ba Staalin Konstituucaar byxezyylegdehen azalşan aradai tegşe erxe bolbol SSSR-ei grazdaniiin byxenei omogorxol bolxo baina.

Gosparoxөodstviin xydelmerişen Byyxolьcev.

Jamar baihanaa jamar bologdoo geeşeb

Leenin—Staalinai paartiiin z,b poliit.kiin aşaar manai Soveed oronoi azalşan arad myr myrhөө barilsan, komuniizm teeşeşuud alxalaza j.bana. Iime haixan xyxiyy bajartai baidalii xyn tyrelte i xaanta zasagai yjede ogto yzөөgyi baigaa. Zaluu soveed respyyblike miil haja XX zileigee oiji ugtaza baixadaa, arad zondo xeleşegyi jixe zol zargal olgoo. Mynөө Staalin Konstituuciin yndehөөr manai oronoi azalşan arad erdem hurxa, azal xexe, amaraxa byrin erxetei. Ede erxenyydii edleheer yni boloobdi. Manai orondo ytelegşed xyndetei, zaluuşuudta xargii xaanaş yrgen uuzam baidag.

Mynөө 43 nahataib. 13 nahataidam exe esegem nygşөө hen. 13 nahanhaa xoişo niutagai (Kyyrskede) kypeecyyd—Angilapyylov ba Filiippov gegşedeide 10 garan zil xydelmerilhen bainab. Tedenerte xydelmerilexede jixe le berxetei hen. Tere sagta erdem nomdo huraagyi xaranxii jadun amitan baigşa belaib. 1905 6 onoi yjөөr deede hurguuliiin stydeentner namtai xargida uşaraad, eneeniii zondo taraa geze tebxer saarhanuudii ygexedeнь, tereneigee udxii medeeşgyi aad, negete taraaza jabahaar poliicada barigdaza xeden daxin soxiuulaza, tyrmede huugaad garhan bainab.

Urdanь hungalta bolxodoo jixe kypeec, pomeeşeguudai xaamal klyybyydeer zarlagdadag deereheenь tende oşoxo tabilga xeregtei baihan jym. Tere tabilgii nam şingi xynyydte ygtedeggyi—iime baihan jym.

Manai oronoi xysed dyyren erxete exener zon ereşyydtei xamta socialiizm baiguulan, Exe oronoigoo zyrxen—SSSR-ei Jixedeede Soveedii hungaxaa bainabdi.

Daarьja Moxoortova.
(Mixanai kombinaad)

Xroonika.

SSSR-ei CGK bolbol nyxer S.K. Sydьiinaaji dotoodo naimanai Aradai komissaarai orologşohoo syleelbe.

KOLXOOZOI TARIAAŞAN YRGEN JIXE ERXE SYLOOJI EDLENE

1917 ondo bolhon Oktiaabriiin aguu jixe socialiis revoliyyciin urda tөө, xaanta Rosiiin olon miliөon tariaaşad, ilangajaa Buriaad metiin „busa tyrelten" xaşalan zobolon ba darlalta mylzeltiin xaluun galaar şaragdan xairagdaza baigaa. Tiixe yjede eeregyi, dunda şadaltanai olonxinь jaduu baidaltai, edixe uuxa, ymedexe xubsahaar sag yrgelze dutadag ba nege urgasahaa nygөөde urgasa xyrter araixan geze torgoldozo baidag hen. Ygeitei ba dunda şadaltanai iime jaduu baidalda baixadanь, gansaxan le kulaaguud, nojod, lamanar tedeniii xaira gamgyigeer mylzeze, eexezeze, yngezeze baidag baigaa.

Xaanta Rosiiin baixa sagta Buriaad metiin „busa tyreltenei" yxi xyyged erdem nomdo huralsaxa erxegyi. Xaana jaana hurguulida orohon nege xojor „zoltoi" xyyged baigaaş haa, tedenerii urdiin bydyylig abaritai bagşanar sag yrgelze muu xaradag, tedeniii naada zugaa bolgodog baigaa. Hurguuliiin bagşanar bolbol Buriaad ba Oros bagaşuudai xoorondo yndehe jahanai ilgaa gargadag, xereldyyldeg, nanşalduuldag hen. Xaana hurguuliiin xymyyzyylelgiin sisteeme iime baihan ba iimeer bailgaxai „ezen xaan" eridegş baigaa. Tere yjede Buddiin şazangai burtag nomnoldo arha jahandaa tulatar nomnogdohon Buriaad arad yxi xyygedee hurguulida oruulxa gedeggyi, xarin yxinөө araixan gezө 15-16-tai bolxodonь baa xyseer xadamda ygedeg, xybyygee 5-6-tai baixadanь ulaan degel ymedxeze dasanda abaaşaza xubarag bolgodog baigaa. Tiixede, ygeitei dunda şadaltanda eneenhee ondoogoor jabaxazam xargii, arga hybegşelge baigaagyi jym. Şazan tiigeze nomnodog, xaan tiigeze hurgadag baigaa. Bi eere deereeş yliger zişee abza xelexe bainab, jyb gexede bi xaan zasagai eldeb teneg, xaranxii, bydyylig reziim geeşii bejeeree yzehen xynei negenь bainab.

Miniii gereixid namaiji xubarag bolgoxo, dasanda lama- bagşada abaaşaza ygexe geze arba xyreegyi baixadam xelsehen baigaa. Eneeniii duulan gexedee bi arba xyreegyi xybyyd, dasanda oşozo, xubalza lamiin xynehen bolxogyi geze, tyrehөn gerhөө garza 10-20 xonog ail deegyyr, şugii burgaahan dunduur ba talaar zugadaza jabaa beleib. Miniii iigeze jabaxada, niutag goloi zon jixel gaixalsadag, şoo yzeze, şobto xaradag baigaa hen.

Seregei alban geeşe xaanta Rosiiin yjede jamarş baigaab? 1915 ondo xasag xybyydii albanda tatahan baigaa. Bidener mynөө baigaa Poolьşiin gazar deere byxeli 3 zil soo xaanai seregei albanda jabahan bainabdi. Gurbaxan zil soo alba xeed tabigdaxagyi baigaabdi, egeel tiixede, Oktiaabriiin Aguu jixe socialiis revoliyyciin bolxodo, bidener buugaa xajaza, niutag niutaguudtaa busahan beleibdi. Poolьşohoo ende xyrter jirexedee hara xaxad soo jabaa hemdi. Bide Buriaaduud-xasaguud, Ydiin 11-dugaar poolk do jabadag baigaabdi. Negete, bi, oficeerhoo zybşeelgyigeer kazaarmahaa garza xedexen minuudta eeriin xeregeer jyymende oşood jirexedem, oficeer Ataavin gedeg ton jixeer suxaldaza, „xynhөө asuungyi jyymende oşoxiiş yzyylxeb" geze baiza taşuuraar şabxadahan baina. Iigeze soxiuulza baixadaa, gurimai johoor soldaad bolbol garaa podkoziirlook abza, zalan baixa johotoi baigaa. Xydelөө, jooloo haa yşөө doro jyyme xyrtexe baihan jym. Eneexen yliger bolbol gansa bişe. Tiixede jyrenxii deeree iime zuramtai baigaa. Morin hurguuli xeze baixadaa komaanda oilgoogyi haaş, helmiin ynsegөөr xaanaş dairaldag xairagyi soxidog hen.

Zaa, tiigeed Oktiaabriiin revoliyyce bolhon belei Mynөө 20 zil yngereөd baixada, revoliyyciin urda teexi buriaad tariaaşanai baidalii mynөө baigaa baidaltai sasuulza xaraxada oron delxein niuur niurgan tanigdaxagyi bolzo, xyn zon, aza baidal ton gaixaltaigaar xubilaba.

Bajalig urgasata kolxoozoi booli deere, naigama yaxen sabşalan deereş, socialiis teexnikiin xysen bolxo xeden mingan eldeb olon onihoto maşiinanuud azallaza baina. Edenei iragua şimee soo socialiis bylgemei ilaltiin abiaan şangaar duuldana.

Erdem teexnike delgeree. Zoltoi zargaltai kolxoozniguud ydereigөө xyxiyyn azalei dyyrgeed, ydeşe bolxodo ulaan bulan, klyyb soogoo suglarza sengedeg, xyxideg, bolbosorodog ba gegeeredeg. Manai zaluu yje xadaa jaduu tuliuur baidalii medexegyi, hanaa zoborigyigeer erdemei bajalig şimii ujuun uxaandaa şingeeze baina. Bi eereeş xeden yxi xyygedteib. Negenь xysed bişe dunda hurguuliiin 5 daxi klaasta hurdag, nygөөdenь 3-daxi klaasta hurdag baina. Kolxooz ba hurguuli tedenei erdemde huralsaxa erxe baidalii byri xysed xangadag. Bi, miniii hamganş, xadaa hanaa zoborigyi. xyygedemnei yldexenь, myree ulailgaza niysegedexenь gөz aixaa bolingi eehed-eehediingөө tusxaita azalaa xeze jabadag bainabdi. Xyygedni magtaaltai hain huralsadag, şan abdag. Iime baixadanь bide—exe, esegenь dotoroo bajartainuud, dotoroo zorigtoinuud baigşabdi.

Soveed gyren soo Staalin Konstituuciin yndehөөr bidener, tariaaşan—kolxoozniguudta xizaarlagdaşagyi jixe erxe sylөө olgogdoo. Olon xyygedtei deerehee gyrenhөө tuhalamza abdag exenernyydş manai kolxoozdo bii. Ytelhen xygşerhen deerehee tedxemze abdag ybegezөөl, xygşedş bii.

Exenernyyd tyrexe bolohondoo ba tyrehendөө amaralta abdag. Ene zil manai kolxoozdo 8 exenernyyd tyrexe bolhondoo amaralta abaa. Tedenerte amarza baibalanş zileinь byxii azalta ydereinь xaraşii ygedeg, edixe ba ymdeхөөr haisa xangadag bainabdi.

Aldarta Ulaan ? Aarmiiin zergede tatagdahan zaluuşuul daişalxii ba poliitikiin huralsalii xysed şudalaza, kolxoozoi azaxuida ton şuxala kaadrnuud bolzo busan jiredeg.

Iime zargaltai zoltoi baidal, iime jixe erxe sylөө, iime jixe erdem teexnikiin baixada yşөө jy xeregteib!

Ulam saaşaa hainaar xydelmerilxii, ulam saaşadaa xygzexe, delgerxii oroldoxohoo bişe iynş xereggyi.

Zargaltai zoltoi hain baidalai tylөө araduudai aguu jixe voozdь nyxer Staalinda kolxoozniguudai bajarii xyrgeneb.

G. DAŞIIN-Selengiin aimagai Tamçiin somonoi „Sotsialiizm" kolxoozoi geşyyn.

KOLXOOZOI FEERME DAISANAI GARTA BAINA

(Ulaan-Ononoi aimag)

Tarbalziin somonoi, Staalinai neremzete kolxoozdo aradai daisan, byrzyaazna nacionaliist Bazar Şagdaroonai xehen xorololgo aixabtar jixe baina. Tiigebeş, tereenei xorololgiin xoişolonguud mynee xyrter usadxagdaadyi.

Ene kolxoozoi hy tovaarai feermii daagşa Nimbuu Gyndiin gegşe baixa jym. Ene xen be? 1920 on xyrter lama jabahan, 1925 onhoo 1929 on xyrter xiliin saanahaa kantorbaan zeeze baihan naimaaşan. Bandiid bolzo xiliin saana garaad baihan Şiirab Balbarai, Begze Dondogoi, Galdan Boroin gegşedtei mynee xyrter narin barisaatai. Haja boltor Mongolhoo xeden olon malnuudii niuusaar gargaad, naimaa xeze baihan jym.

Eneenei tyrel bolxo lamanar Lubsan Ceren, Oşor ba Xende Namsarain gegşed 1931 ondo sylegdehen, tedentei bahal narin nigta barisaatai baidag. Iime daisan xyn feerme deere jyy xeze bainab? 1937 ono niuurta 4-5 yxernyyd genet yxehen baina. 1934 ondo, kol xoozoi 100 garan tugal ba 200 garan xuriga eşegedei dunda xaldabaritai ybeşe taraaza alahan baina. Ene zilde 200 tolgoi xonid xamuuraza yxebe.

Edener kolxoozoi aduunai xaruulda xiliin saana bodxuul bolzo jabahanaa jirehen Baldanai Badma, Radniin Namsarai, kulaagai xybyyn Delgerei Daşa gegşedii tabiba.

Byrzyaazna nacionaliist Bazar Şagdaroon bolbol bandiidai basagan Cende Begziin gegşiin malazal deere xydelze baixadanь, tereende xeden daxin şagnal olgobo. Ynendee Begziin gegşe 100 garan tolgoi tugal yxyyihen baina. Kolxoozdoo ynen sexeer xydelmerilze jabahan staxaanovtanai urma zorigii xuxalxiin zorilgoor, Şagdaroon gegşe iime aaşanuudii gargaza baihanь eli.

Ambaartanь kleeşç xorxoi dyyren, teed tereenlii ygei bolgozo usadxaxa xydelmeriii ogto jabuulnagyi.

Kolxooznguud bolbol ede dutuu dundajaa kriitikelxedenь nacionaliist Şagdaroon gegşe ali bolxo argaar xabşadag baiba. Ene kolxooz bolbol Ulaan-Ononoi aimag soo byxii azal xydelmeriiin talaar xamagai xoino jabana.

X. X.

△ △

ŞATAR

Amsterdaam, 25. (TASS). Jyhedexi paartida Allooxin xaraar naadaa. Dyşen jabadal xeheneigee udaa Allooxin Eive xojor jyhedexi paartiaa xoişoluulhan baina.

„N—209“ samolioodoi bederelgede garhan niidelgiin otriaadai komandiir B. G. ÇYXNOOVSKI. (SOJUUZFOTO).

„N—209“ samolioodii bederelge

Soveed Xolboonoi Geroi Baabyşkin, Lioodçig Moşkoovski ba lioodçig Fariix gegşedei sämoliooduud oktiaabriiin 25-da 6 çaas 40 minuutada Maatoçkin Şaarhaa niidze, byyxt ţiixa teeşe şiglen oşobo. 13 çaas nege minuutada koraablinuud bolbol Fraanca Ioosifai gazarai nege aral deere oşozo buuba. Samoliooduud xolboo barisaa baiguulaad, xonoxoo maixanuudaa tataza baina. Samoliooduudainь materiaalьna çaastinuud jamarşgyi hain baina.

Oktiaabriiin 25-da, Xoito mylihen dalain zamuudai Glaavna Ypravleeni bolbol miis Zelaanihaa, agaarai ekspediiciin niidelgiin otriaadai naçaalьnig Çyxnoovskihoo radiooграama abaa. Çyxnoovskiiin medeesehenei johoor, terenei niidexiinь sagai ulariI haatuulza baina. Sagai ularilai haizaraad orxixoloor, „N 120“ samoliood byyxt Tiixa teeşe niidxe baina.

Xydelmeriheanь zailuulxiin orondo kyyrsede elьgeebe

Aga. Aimagai mynge neeselxe kaassiin buxgaalter Şagdaarova gegşe aradai daisanuudai tuhamarşan geze eliryylegdeze komsomoolhoo xajagdahan ba xeden taa „Buriaad-Mongoloi Ynen“ ba „Buriaad-Mongoloi Praavda“ gazeetanuudta gargagdahan baixa jym. Tiime baitaranь aimagai mynge neeselxe kaassii erxilegşe Sanziin gegşe Şagdaarovaji xydelmeriheenь xuulan xajaxa johotoi baihan aad, xarin Irkyy goorod kyyrsede elьgeehen baina.

Aradai daisanuudai tuhamarşan Şagdaarova gegşeer buxgaalter xexee xylieeze baihan Sanziin gegşede hezeg tyremeer baina.

Komsomool.

Tanai kolxoozdo saxiuul jamar ве?

... Hyni. Hyni xadaa byri namarai xaranxii hyni baigaa Kolxoozoi ailnuud untaza, xyn zonoi jabadal yni taharanxai. Gansal Daşanima Zabai gegşe „Kominteerne“ kolxoozoi tariaanai sklaaduudii ba ambaarnuudii saxiza baihan xyn tuladaa, eeriingee poost deeree narin hergeg baiba. Xojor xynei myrgeldeme, aidhatai xaranxii bolboş, Daşanimiin xiorxo niyden ba honor şixen bolbol gazaa teehee jirehen jyymii byri aldadaggyi baigaa.

Hyniiin xaranxiida genete xaran gexedenь: tee xolo baihan nege gerei saaguur, paar moritoi, xojor-gurban xyn hemeexen, geteheer jireze jababa.„ „Ene xulagaişan, nege bol gaxai xuluuxa gee, ygei bol am baarta oroxo gee“—geze Daşanima hanaxadaa, dosoonь bariiba.

—Ene xen be?—geed, tedeniii zogsooxiin tulada, signaal ygeze, buudaxa gexedenь, buunь hyrxegyi baişoo. Buudaxa argagyi baihanaa medeed, Daşanima bolbol tere darii trivoo go xexedenь tede xulagaişan zugadaza taliiiba.

Gebeş, Daşanima bolbol ebderxei muu buutai baihanai gemeer, tede xulagaişaniii bodoto bejeerenь bariza şadaagyidee ton jixeer gemşebe. Xerbee, xulagaişaniii sexe buudaxa sag boloo haanь jaaxa geeşeb?

Xaruulşan Daşanimiin eeriinь zeme bolbol eeriingee urda tee, nygee smeenede baihan xynhee buugiinь tuşaaza abxadaa, haisa şalgaza yzeegvi, nyxertee naidahan baigaa. Ebderxei muu buu ygeed, saxiuul tabiiian pravleeni xamagai jixe zemetei baina Iime ohoi, xaişa xereg baihanai gemeer bolhon xoişolonguudai tylee egeen tyryyn kolxoozoi pravleeni xariuusaxa johotoi bolno.

Kolxoozoi bygediin zeeri—oiroo xyrteşegyi nangin zeeri myn. Socialiis, niitiin zeeri xadaa manai gyrenei xamag byxii baiguulaltiin yndehen geze bide medenebdi. Tiime deerehee, socialiis zeeriii ximgadan saxixa xereg bolbol SSSR-ei grazdaniiin byxenei ariuun ujalga myn geze Staalin Konstituuca s o xelegdene. Tere nangin zeeri teeşe xoroto garaa harbaiza xuluugşad bolbol aradai daisad myn bolxo tula, manai gyrenei xuuli saaziin ton xatuu zyileer xeheegdexe baina.

Xedii tiime bolboş, olonxi kolxoozuud dotoroo saxiuul xaruul ton hula baixanь bolosogyi. Tariaanai bujuu malai, maşiina bujuu sklaaduudai saxiuulda „xenş baixadaa bolxo“ jym geze bododog xytelberilegşed yşee olon bii. Egeel iime muxar bodolgotoi xynyyd bolbol kolxoozoi saxiuulda ba xaruulda jiredeg, myse dutuu, ytelhen nahatai bujuu zarimdaa uxaan dutuuş xynyydii tabidag.

Gexe zuuraa, gansal beje xysiin talaar xysed hain xynyydii sariuulda tabixa gexenь, yreehen taliinь xarahan xereg bolxo baina. Kolxoozoi saxiuulda baixa xynyyd poliitikan talaar naidaltai, kolxoozoi xeregte ynen bojee ygengi, naidamtai sexe xynyydii tabixiin zorilgoor haisa şalgaza bolьşeviig priincebeer şilen oloxo şuxala.

Manai kolxoozuud bolbol bajalig jixe urgasa xuriaan abza baina. Eneexen yjede daisan bolbol xulagai ba deermedelge xexe, gal tyimer tabixa gexe zeregiin xoro xexe baihaniii martaza bolxogyi. Iime zorilgoor heremzetei baixa, saxiuul xaruulaa şangadxaxa, tedeniii şalgaza baixa ba buu zebsegeer byrin tyges xangaxa jabadal bolbol kolxoozoi xytelberilegşed byxenei ariuun ujalga myn.

Zarim xytelberilegşed ene ujalgaa oilgoodyi bujuu ogto xeregseedeggyi baina. Zişeelxede, „Xoriiin aimagai, Dunda-Xudanai somonoi, Voroşiilovoi neremzetei kolzooz mynee ta riaagaa soxizo baina. Tariaanь jamarş saxiuul ygei. Xeden zuun mingan ceentner orooxon pooli deerenь oboolootoi, xaruulgyi xebtene... Ceentr deereэi sklaadii saxiza baihan xaruulşan Dabaa Dorziin gegşe hyni bolxodo nege xeden daxin buudaza, „abiaa ygeed“, gertee orozo untaşadag. Dorziin gegşe ton naidalgyi xyn, lama-kulaaguudtai barisaatai bolxo tula, zoriuuta ligeze baina“—geze tendehee nege kolxoozнig bişene. Xoriiin somonoi Baisiin-Yberei kolxoozdoş saxiuulanь eneenhee deere bişe.

Tariaanhaa gadana byxii kolxoozuudai jixenxi ybehenь xydee talada, xynei niydenhee dalda gazaruudta baidag, Ilangajaa tiime gazaruudta ybehenei xulagai bolhon uşaruud yngeregşe zilde nelieed olon baihan jym. Baha mynee zildeş tere buzagai baidal yrgelzelheer. Xoriiin aimagai, Zdaanovai neremzete kolxoozdo ybehenei saxiuul hula baihan uşarhaa, loodorь Sanziin Gyro-Bazar gegşe 15 ceentner ybehe xuluuba gene.

Aimagai, somonoi ba kolxoozuudai xytelberide şurgaza orood, eehediingee xoroto hyidxel reze baihan aradai daisad, byrzyaazna nacionaliistnar bolbol olon niitiin socialiis zeeriiin saxiuulii zoriuuta huladxaza, kolxoozno maassiin heremzii moxooduulza, xulagai ba yrilte bolxiin byxii ysloovi bii bolgozo baigaa hen.

Xydee niutagúudta daisadai xehen xorololgiin xoişolongii usadxaxa, heremzetei baixa geze xedii jixeer xelsedeg şuujadag bolboş, egeen tyryyşiin şuxala asuudai bolxo-saxiuul ba xaruulşan tuxai anxardag ygei baixanь saaşadaa teseşegyi.

Daşapeloon.

N. Çyxnoovskiiin otriaadai sostaavta orolsohon „N—209“ samolioodai komandiir F. B. FARIIK (SOJUUZFOTO).

Uradxaal staanciin şine kordinaadund

„Xoito poolius“ staanca urda zyg şiglen uradza jabana. Oktiaabriiin 21-nei yder 13 çaasta ene staanciin kordinaad iime baigaa: xoito şirotaagai 84 graadus 28 minuutada ba zyyn dolgotaagai 3 graadus 35 minuutada.

Staanciin rajoondo bytyy manatai, hulaşag bordohotoi baina. 5 baal xysetei halxin baruun xoinohoo ylieene. Temperatuura—miinys 18 graadus.

* * *

Rydoolьf aral deere baha bytyy manatai. Baruun xoinohoo doloon baal halxitai. Temperatuura—noolihoo dooşo 7 graadus.

FIZKYLЬTYYRE BA SPOORTIIN YBELEI XEREGSEL

Ulaan-Ydiin „Dinaamo“ magaziin (direektoranь nyx. Piilьman) bolbol ybelei sizoonoi urda tee xudaldaanda gargaxa fizkylьtyyre ba spoortiin ed tovaar elbegeer beledxeze baina.

Mynee magaziinda 30 mingan tyxerigei liizenyyd byxii xeregseltejee (jixeşyylei ba baga xyygedei), 10 mingan tyxerigei eldeb janziin konkiiinuud, konьkiiin ba liizenyydei 30 mingan tyxerigei eldeb xemzyyrei gutalnuud, 20 mingan tyxerigei bulgair beeleinyyd ba konkejgoor naadaxa byxii xeregselnyyd abtaad, xudaldaanda gargagdaza baina.

Myn stooloi ba klyybei billiardnuud, paneer ba kardoonoor byteehen çemodaanuud, velosipieedei eldeb xeregselnyyd haja abtaba.

„Burmongolle Treestiin Taal leespromxooz şalgaza yzex

„Burmongollees“ negen halbari bolxo Tlespromxoozii ene zilei boltor Maleşeevski, enee logşo Korçaakov gegşe berileze baihan baina.

Korşaakov gegşe yn zilde modobeledxelei specialiist jabaxadaa, da xereglegdexe mod dutaxa bolxodo, 150 tyxerigei geşyyhe bele bolzo, geşyyhee tylişede han“ baigaa. Ynendee ji geşyyhen beledxeg xarin ene jixe toonoi r xen negenei karmaanda baigaa.

Ene zilei ijyynь treestiin şugamaar zalu neer Anuuferov gegşe e dehen, Anuuferóvai xyd ze exilehen yderhee Korçaakov metiinxid ali bolxoor haad xeze, endehee zailuulxiin tabiza, tabihanş zorilgo lyylze şadahan baina Anuuferov xydelmerilь gaigaa tylee 2 minga tyx. abxa aad, mynees abaagyi.

Maleşeevski ba Korç abhan Sypryyn gegşe e gii erxilegşeer xydelm ba mynees xydelmerilhe na. Ene xyn geeşe n azaxuida bişiixanş an tabidaggyi, xarin ee xubiiin interees xaradag xyn. Baha enenei geme goonai azalgyi baihan hee xeden zuu mingan negete bişe tylegdehen Eneen tuxainь mynee jamarş xemzee abtaagy

Lespromxoozoi ede xeregyydii şalgaxaar tre oyx. Kiazaanova jirehe yre garamaar biratai meri xeegyi, xarin x ygede etigeed ybeşentei ololgyi busahan baina.

Şine orohon direektor Rysakoovai orohonhoo jamarş xubilalta garaa baina. Tere orohon saghaa xydelmerişedeer zyble gyi, xydelmerişedte ton goor xandadag zanşaltai azaxuinь xeneiş xariuu oişe, uşaranь avtogr xariuusaxa xyn ygei, e desiaatnik Aneenko g daalgahan, ene xyn ge delmerişedte ygtexe arxi bolgozo uuhan bai

Myn toosoo xedeg a tanь Zeleenceva gegşe merilдeg, xydelmerişede meentii ygei xedeg b xylehiinь daradag negen şalgagdaagyi xyn h eneentuxainь Rysakoovt doxodo xydelmerişedii needhaa namnaza ga baina.

Ede metiin buzagai j nuudii „Burmongollees şalgaza yzeed, gemte ni diinь xariuusalgada xab xa şuxala boloo. K

XEBLEL GAZEETANUUDAI ŞINŻELEL

1. Traajnin gegşe bolbol kapitaliis gyrendexi azalşadai erxe medelgyi baidalai tuxai „Praavda“ gazeetada bişene.

Aavtor xadaa, kapitaliis gyrendexi azalşadai erxe medelgyi baidalai tuxai xeden yliger zişeenyydii xaruulan bişexe zuuraa, olonxi byrzyaazna konstituucanuudai deklaraacalhan „adali tegşe erxe sylee“ bolbol, ynen deeree, mylzegşed ba mylzyylegşed, oroilogşo naaca ba darluulagşad, ereg teişyyd ba emegteişyydei xoorondoxi tegşe bişe baidalii xaruulna geze zaana.

Ynen deeree, kapitaliis gyrenyydei xydelmerişed eehediingee egee gol erxejee—azal xexe erxejee xahagdahan baina. Byrzyaazinuud bolbol tus baidal soogoo xydelmerişen angiaar zugaa naada xeze, tedende „ymsiin erxe syleeji“ deklaraacalna. Tiin, „ylen xoohoor jabadag ba azal xexe gazargyi xydelmerigyişedte jamar „erxe sylee“ baixab“ (Staalin).

Xydelmerişedei, egeel elementaarna demokratiis daişalalgiin xahagdahan, kapitaliizmiin huuriii zigsyyrite terroor, saaza, tuliaalga zoboolgo, tyrme ba konclaagernuudai xyseer bariza baigaa faşiis gyrenyydte eldebiin „erxe“ „syleenei“ tuxai deklaraaca soo naadaar xelegdedeg.

Xydelmerişen angi bolbol eeree, graazdanuudai erxe syleeji xediişineen daişalza abhanaigaa zergeer ene erxii edeldeg baihan ba edelzeş baidag. Byrzyaazna demokratiis gyrenyydte, edii xahagdahan erxejee (faşiis gyrenyydte azalşadta erxe geze ugta baixagyi) proletariaad bolbol, eehediingee zergii eb emxitei bolgoxo ba sagsaaxiin tulada xereglexii sag yrgelze ermelzene.

Aradai froontdo xyrter yrgedxegdehen proletariaadai negedemel froontiin xysii şangadxaxa uşar bolbol demokratiis erxii yrgedxexiin tylee, eeriingee angiiin intereese tylee proletariaadai temesexe temeselii xyngelne.

„Praavda“ xadaa, „propagandiisida tuhalamza“ gehen ton jixe statьjaa dotoroo SSSR-ei poliitikan yndehen—azalşadai deputaadnarai soveeduud, SSSR-ei azalşadii sylеetei bolgoxo ba socialiizm baiguulxa xeregte tedenerei istoori ba yyrge tuxai bişene.

Leenin—Staalinai paarti bolbol soveeduudaar damzuulza paartin bişe yrgen olon niitetei barisaa baiguulna. „Soveeduud bolbol xeden miliion azalşan olon niitii proletariaadai avangaardtai xolboldуulna.“ (Staalin).

Staalin Konstituuca, soveed zasagta şinenyyd xyse ba şadalii olgono. Soveedai demokratiiin yrgedehen uşar jyy gereşelneb gexede, xydelmerişen angiiin diktatuuriin baaziin ulam saaşadaa yrgeden delgerxe, zasagai oorganuud bolxo soveeduudii azalşan olon niitetei barisaaji byri saaşadaa bexizexe uşarii gereşelne.

Paartin bişe, yrgen olon niite ba bolьşeviig paartiin xoorondoxi barisaa bolbol soveeduudai byxii xydelmeriiin şiidxexii momeent myn bolno geze manai paarti ba soveed zasagai byxii istoori xaruulna. Ene barisaanai baigaa sagta paarti ba arad niite ton xynde xyşer berxeşeelyydii amzaltataigaar ilan garza, byxii xaaltii yngeren, uragşaa ilaltataigaar dabxina, jamarş daisad tedende ajuultai bişe.

Mynee exileed baihan hunguuliiin kampaanida gol şuxala zyil jyyn bainab gexede, paartin bişe zonhoo amiaarlangyigeer, tedentei xamta kandidaaduudii debşyylen oruulxa baina geze „Praavda“ zaana.

Komuniis organizaacanuud bolbol eehediingee splisegyydii bariza, paartin bişe zonhoo amiaaralan hungaxa boloo haa, ene xadaa xoro xyrgexehee ondoo jyme baixagyi. Iime jabadal bolbol imagta, socialiizmiin daisadai aşag tuhada xeregtei zyil bolzo ygexe baina. Paartiin ba paartin bişe olon niitiin xoorondoxi nigta barisaa bolbol hunguuliiin kampaani ba hunguuliş xadaa soveed zasagai baragdaşagyi jixe xyse şadalii gerşelxiin yndehe huuri bolxo.

„Izveesti“ bolbol hunguuliiin ookruguudhaa abtahan xede xeden medeeselnyydii xeblene. Goorьkiiin moziin Gyisedkoomoi tyryylegşe A. Byyrov gegşe Goorьkiiin mozo soo jabuulagdaza baigaa hunguuliiin beledxelei jabasatai tanilsuulza, Goorьkiiin partorganizaacanuudai jabuulhan agitaaca-propagaandiin xydelmeriii temdeglexe zuuraa bişexeнь; „gebeş, ene xydelmeriiin dutuunuud jixe: xysed hainaar azaglaza yzee haa, jixenyyd dutuunuud ba tahaldalnuudii olzo bolxo, selьsoveeduudai 36 mingan deputaadnarai, arban minga şaxuunь „hungaltiin tuxai dyrimtei“ tanil bişe, tiime deerehee, xysed hain agitaatornuud bolzo şadaxagyi baira. Azalşadai olon sloi, ilangajaa ymsiin azalta kystaarьnuud, gerei ezen emegteişyyd ba pinseneernyyd poliitikan agitaacada xabaaduulagdaagyi, xydee niutaguudta poliitikan xydelmeri ton hula emxidxegdehen baina“.

SSSR-ei Jixedeede Soveedta hungaxa hunguuliiin Centraalьna komiisai geşyyn Jevdokiim Şapovaalov gegşe (Krasnodaarai xizaarai „Noovii miiir“ geze kolxooz) „tariaazanai baidal jyynde hurganab“ gehen statьjaa soogoo eeriin gee urdiin ba mynеenei baidalai tuxai bişene. Şapovaalov eeree ygeitei byle soo tyrehen ba ygeiteinerei baidali ene mahan soogoo xysed xarahan ba medexe. Esegeнь batraag, axa dyynerenь batraaguud jabaa, eereeş myn le batraag. Enenei hyyleer soldaad boloo. Imperialiis dainda jabaa. 1918 ondo niutagainxidtajaa xamta ulaan partizaan bolzo jabalsahan baina 1931 ondo niutagainxidanь, Şapovaalovii selьsoveedai tyryylegşe bolgon hungahan jym. Tereenei hyyleer komuuniin tyryylegşeer xydelmerilze baitaraa, 1935 onhoo xoişo „Noovii miiir“ geze kolxoozdo tyryylegşe baidag.

Şapovaalovai bişexeнь xadaa: „bi jamar negen ondoogoor onso eere şanartai xyn baihandaa ede bygediі xelene bişeb. Gebeş, miniii kolxoozdo xehen asaliimni, zasag bolbol, Leeninei oordenoor temdeglehen baina. Bi xadaa tanai egeel jyriin zamaar han xyn xadaa, ede b xeleneb. 53 nahataib. Tşan zoniii, kulaaguud meeşiguud xaişan geze ladag baihaniii, xaanai çiniguud, tedeniii xaişan zugaa naada xedeg bai bi eeree ene bejeeree y bainab. „Darlaita“ gehe zaluuşuulda oilgogdoogy xa, namda ene yge xaxa nanhaam ylyy oilgogdon Soveed zasagai vjede bodoto aza baidal geeş boloo jym. Kolxoozoi a tariaaşan, zil jirexe byri ulam şanga şadaltaigaar, naar ba xyxiyyteigeer nuudag boloo. Kolxoozni Kybaaniiin gazarai b argasii noirohoonь herge Nauuka p oli deeremnei ji

Esestenь aavtor iigeze ne: „Nadii, SSSR-ei Jixe Soveedta hungaxa hung Centraalьna komiisai ge bolgon batalhan uşar jixe olon jyymende nadii gaina, ene yder deede n giin aşii xariuulxiin tula şadalaaraa oroldoxob.

Ɵeriingee tariaaşa aza daihaa iime viivod x iime viivodii soveedai milloon tariaaşan—kolxo guud xene“ geze bişebe.

Xariuusalgata redaaktorii tyr orologşo V. LODOOJ

Adres redakcii: g. Ulan-Ude, Centrosoюznaя, 19. Telefony redakcii: otv. redaktor — 3-44, otv. sekretarь — 3-23, selьxozotdel—7-55, prokotdel—5-07.

Noomer gargagşa N. CEBEENOV. Verestaalagşad C. DAMBAAJEV ba C. BATUUJEV BMASSR-ei Azyiledberiiin Arkomaadai tipograafi Ypolglavliit 1232.